

انواع سیستم سازه های فلزی مقاوم در برابر زلزله

محمود شمشیری قورت^۱

۱- کارشناسی ارشد عمران - سازه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابرکوه، mahmoud.shamshiri056@gmail.com

چکیده

با توجه به آنکه هر آنچه در دنیا وجود دارد دارای سازه نیز می‌باشد. از این رو طراح باید کلیه نیروها و ترکیب‌هایی که در عمر مفید سازه نقش دارد را برآورد نماید؛ چرا که نخستین تصمیم‌ها در ایده سازه یک پروژه، نقش بسیار اساسی در مقاومت آینده سازه در برابر زلزله دارد. از این رو تعیین روش‌هایی که معماران می‌باید بوسیله آن‌ها مقاومت ساختمان را در برابر زلزله افزایش دهند و روش‌های علمی باید مورد توجه کافی قرار گیرد از این رو در این نوشتار که از روش توصیفی - تحلیلی استفاده شده به بررسی سیستم‌های سازه‌ای مقاوم در برابر زلزله می‌پردازیم و هدف بررسی افزایش کیفیت طرح‌ها و ساختمان‌ها و کاهش خطر و خرابی زلزله می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: قاب خمشی، مهاربندهای واگرا و همگرا، مهاربندهای بی.آر.بی، قاب محیطی، دیوارهای برشی فولادی.

۱- مقدمه

اغلب نقاط ایران در پهنه‌های با خطر نسبی زیاد و بسیار زیاد زلزله قرار دارد که باید در سراسر کشور به ویژه مناطق لرزه‌خیز آگاهی و توجه خاصی در زمینه طراحی سازه‌ها به کار برند. اغلب پس از یک زلزله ویرانگر فضاهای خالی بین دانش آکادمیک و بکارگیری اصول صحیح طراحی لرزه‌ای در تجربه‌های معماری به صورت دردناکی آشکار می‌شود. عوامل متعددی بر حرکت زمین و تقویت آن مؤثر است و در نتیجه درک این موضوع که این عوامل چگونه بر پاسخ سازه‌ها و تجهیزات درون آن مؤثر هستند برای طراحی ایمنی و اقتصادی ضرورت دارد. تأثیر پارامترهای زلزله همچون بزرگی زلزله، وضعیت خاک و میزان فاصله از مرکز زلزله همه باید مورد توجه قرار بگیرد همچنین پاسخ دینامیکی ساختمان‌ها در حین وقوع زلزله به حرکات زمین، علت اصلی خسارت وارده بر سازه است؛ که در جهت طرح سازه‌ای مقاوم در برابر زلزله نیروهای وارده بر سازه را تعیین کرد که میزان نیروهای لرزه‌ای وارده بر هر سازه به عواملی چون زمین‌شناسی منطقه و نوع سیستم مقاوم در برابر بار جانبی بستگی دارد؛ که اصولاً فولاد سازه‌ای دارای خواص فیزیکی است که آن را برای سازه‌هایی که به منظور مقاومت در برابر حرکت‌های ناشی از زلزله طراحی شده‌اند، ماده ساختمانی مطلوبی می‌سازد که این سازه‌های فولادی دارای خواصی همچون شکل‌پذیری فولاد که می‌تواند کرنش‌های بزرگ را تحمل نماید، همسان‌گردی و تنوع و نسبت بالای استحکام به وزن می‌باشد. اما در کنار سایر روش‌ها، طراحی سازه‌ها به جداسازی لرزه‌ای روش جدیدی است که با توجه به بالا بردن ایمنی ساختمان‌ها و کاهش شدید آسیب و نیروی زلزله و فواید دیگری که دارد راه حل همه مشکلات نبوده و باید در مرحله عمل از همه سو مورد بررسی قرار گیرد. اما با توجه به مطالب بیان شده نقش معماران و مهندسان بسیار نقش حساسی می‌باشد؛ چرا که معماران و مهندسان یک نقش کلیدی در بازسازی و بازایی پس از زلزله را بر عهده دارند و همچنین سطح آگاهی و تخصص این افراد نقش مهمی در کاهش خطر و خرابی زلزله دارد. از این رو افزایش کیفیت طرح‌ها و ساختمان‌ها از اهمیت بسزایی برخوردار است؛ چرا که نخستین تصمیم‌ها در ایده سازه یک پروژه، نقش بسیار اساسی در مقاومت آینده سازه در برابر زلزله دارد. از این